

Výjezdní jednání Ústřední knihovnické rady 2. – 3. 6 2025,

Knihovna Kutná Hora

Jednání se účastnili: Bouzková Helena (NLK), Čechová Briana (KTN), Foltýn Tomáš (NK ČR), Gec Tomáš (IS FSV UK), Giebisch Roman (SKIP), Jarkulišová Gabriela (MK Kutná Hora), Kareš Ivo (JVK ČB), Kaňka Jan (KKZBZ), Kašpárková Šárka (K Kroměřížska), Kodetová Radomila (KK Pardubice), Kubíček Tomáš (MZK), Landová Hana (KZU), Lhoták Martin (KNAV), Maixnerová Lenka (NK ČR), Mazáčová Pavlína (KISK MU), Nivnická Libuše (KJM), Richter Vít (NK ČR), Řehák Tomáš (MKP), Šubrta Václav (AKVŠ), Vecková Magda (KNAV), Žabička Petr (MZK).

Ministerstvo kultury: Doležalová Pavlína, Fojtík Michal, Němeček Milan

Hosté: Haňka Radek (Krajská knihovna Pardubice), Hanzlíková Lenka (MKP), Jandera Tomáš (KNAV), Janošková Kateřina (MVK Vsetín), Petrýdesová Dana (KVK v Liberci), Štogr Jakub (NTK)

Program:

1. Státní kulturní politika 2026+ (Milan Němeček, MK ČR)
2. Diskuse k novým prioritám dotačních titulů MK ČR (Michal Fojtík)
3. Elektronické služby knihoven:
 - a. Podpora digitálního vzdělávání pracovníků knihoven a veřejnosti pro využívání elektronických služeb státu (Lenka Hanzlíková)
 - b. Podpora využívání centrálních elektronických služeb (Petr Žabička, Roman Giebisch)
4. Plnění koncepce rozvoje knihoven ČR 2021–2027 – stanovení termínů plnění a náměty na aktualizaci (Michal Fojtík, Vít Richter + zpravodajové)
5. Informace o projektu CARDS (Jakub Štogr)
6. Kontrola plnění úkolů (Vít Richter)
7. Různé

1. Státní kulturní politika 2026+ (Mgr. Milan Němeček, Ph.D. – MK ČR vrchní ředitel sekce živého umění)

Podrobnosti viz prezentace. K prezentaci doplňujeme:

- Proces tvorby SKP 2026+ → těžiště by mělo být v živém umění
- Tři prioritní oblasti SKP 2026+
 - Odolná, otevřená a silná kulturní společnost
 - Stabilní instituce a infrastruktura, spolupráce a regiony, fungující kulturní ekosystém, ochrana

- Schopnost reagovat na změny, inovace, propojování, spolupráce, rozvoj
- Některé kraje mají vlastní kulturní strategii → do budoucna nebude možné, aby stát hradil celou kulturní politiku ČR → MK ČR bude tuto situaci vysvětlovat na krajské úrovni.

Diskuse:

- V. Richter: Dostaneme se k dokumentu až bude zpracovaný? → odpověď: Ano, prostřednictvím kolegy Fojtíka ještě před schválením vládou.
- T. Řehák: Je do dokumentu zpracovaná trojnovela (novela autorského zákona, novela zákona o kolektivní správě autorských práv, novela zákona o státní podpoře kultury)? → ano, v implementační části.
- T. Řehák: Je v dokumentu zpracovaný podprogram VISK na podporu vzdělávání veřejnosti? → odpověď: ano
- V. Richter: V původním návrhu nebyla zmíněna digitalizace. → odpověď: v analytické části materiálu je digitalizace uvedena → materiál je dostupný na webu <https://www.kreativnicesko.cz/>
- V. Richter: Knihovny by se měly měnit na kulturní a kreativní centra. Je to v dokumentu uvedeno? → odpověď: v nějaké podobě to v materiálu je, ale není to ještě konkrétní.
- T. Řehák: Platy pracovníků v kultuře → mohlo by být v dokumentu uvedeno, že by měli být odborní pracovníci v kultuře odměňováni jako pedagogičtí pracovníci? → odpověď: zkusíme toto do dokumentu zpracovat.
- V. Richter: Jak to bude s propojením koncepce knihoven do SKP 2026+? → odpověď: zde by neměl být problém, Koncepce rozvoje knihoven 2021-2027 byla do SKP 2026+ zpracována.
- M. Němeček: Téma AI bude ve SKP 2026+ zastoupena v samostatné kapitole.

2. Diskuse k novým prioritám dotačních programů MK ČR VISK a K21 (Mgr. Michal Fojtík – MK ČR, vedoucí Oddělení literatury a knihoven)

Kompletní prezentace viz příloha. K prezentaci doplňujeme:

Předpisy – subjekty, pravidla

Nařízení vlády 288/2002 Sb. pravidla poskytování dotací na podporu knihoven

§ 2

Dotaci lze poskytnout provozovateli knihovny zapsané do evidence knihoven

§ 5

- **(1)** Projekty posuzují odborné komise jako poradní orgány ustavené ministerstvem, které vždy hodnotí
- **a)** kvalitu projektu, jeho společenskou potřebnost a předpokládaný přínos,
- **b)** přiměřenost rozpočtovaných nákladů na jednotlivé činnosti,
- **c)** odbornou úroveň a vybavenost knihovny,
- **d)** výsledky realizace projektů provozovatele knihovny, pokud na ně byla poskytnuta dotace v předchozích letech.

a dále pro spolky a zájmová sdružení právnických osob podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jejichž hlavním účelem je knihovnická a informační činnost či jejich podpora

Příkaz MK č. 8/2019, ve znění č. 21/2021

Podle tohoto příkazu se postupuje, pokud není zvláštními právními předpisy nebo usneseními vlády upravujícími poskytování dotací ministerstvem stanoveno jinak. Těmito zvláštními právními předpisy a usneseními vlády jsou zejména:

- zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy;

Čl. v

- 1) Věcně příslušné útvary každoročně předloží do 30. 6. prostřednictvím příslušného náměstka pro řízení sekce ke schválení ministru kultury návrh tematických okruhů a případně prioritních oblastí v rámci jednotlivých dotačních titulů, na které se zaměří poskytování dotací v následujícím roce.
- 6) Výzvu je možné vyhlásit jako víceletou, je-li to účelné či umožňuje-li to zvláštní právní předpis. Pravidla financování ze státního rozpočtu však musí být vždy stanovena na každý kalendářní rok samostatně v souladu s § 14 rozpočtových pravidel, zvláštními právními předpisy a usneseními vlády.

Komentář:

- Některá pravidla už neodpovídají současným potřebám.
- Pro MK ČR je důležité: zpřístupňování knihovních fondů lidem s handicapem, kulturní a vzdělávací funkce knihoven.
- Nařízení vlády určuje pravidla pro financování → dosud uplatňované výjimky z výjimek je nesystémové řešení → je třeba toto změnit.
- Nařízení vlády asi nebude možné změnit.

Předpisy – finance (viz **prezentace**)

Komentář:

- Státní příspěvkové organizace (SPO) → dle interní analýzy nemohou od r. 2019 žádat v dotačních titulech MK ČR → cca 14 mil. Kč z finančních prostředků určených na VISK ke vyčleněno pro SPO → z těchto prostředků jsou hrazeny strategické projekty.

Termíny

Schválení témat p. ministrem – vyhlášení – žádost – kontrola vyúčtování za předchozí rok – vratky dotací (15.2.) – schválení státního rozpočtu –

komise – schválení – rozhodnutí – platební příkazy → termíny asi nebude možné měnit.

Rámec

Problémy aktuálně mimo naše možnosti, ale můžeme na nich kontinuálně pracovat:

- „opravdové“ víceleté financování
- zjednodušené dotační řízení pro malé projekty
- konsorcia
- významné změny v DPMK

Částečně můžeme ovlivnit:

- Rozpočty příspěvkových organizací?
- Které strategické projekty SPO převést do příspěvku
- zrychlené hodnocení (jen bodově a číselně). Aktuálně Čl. 4 Příkaz ministra kultury č. 19/2023: (5) O každé žádosti o poskytnutí dotace se koná samostatná rozprava, pokud jiný vnitřní předpis nestanoví jinak nebo pokud tomu nebrání závažné důvody.
- Udržitelnost projektů neřešit přes opakované žádosti
- Kooperace s OMG na společném dotačním titulu (nebo např. sjednocení podmínek)

Dílčí – rychlé – úpravy – možné již do roku 2026 (přechodné období)

- podpora propagace již existujících služeb
- nastavit bodování (celkem 0-100 bodů)
- visk3 omezení velikostí obcí? (počet obyvatel?), případně další úpravy
- **nová témata**

Úpravy v dalších letech (2027 a dál)

- podpora pouze zavedení a připojení se do regionálního systému (jsou to malé částky?) (chybí standard regionálních systémů?)
- podpora pouze knihoven, které jsou do regionálního systému zapojené?
- víceleté projekty (rezervovat si část rozpočtu vždy na víceleté projekty)
- navázání na programy NPO – vzdělávání, digitalizace -> s nástupem nové vlády ihned lobbying za navýšení rozpočtu
- některé VISK vyhlášovat v cyklech (ne každý rok?)
- **nová témata, která potřebují více definovat**
- co můžeme přesunout na regionální funkce, resp. kraje
- dotační cykly

Komentář:

- Víceleté financování → s ohledem na nastavená pravidla není možné řešit → mají o něj zájem i další odbory v rámci MK ČR.
- Zjednodušená pravidla pro malé projekty by usnadnila práci komise.
- Nemáme jednotný cíl, ke kterému bychom chtěli VISK směřovat → dotace je nástroj, soustředit se na centralizaci služeb → na propagaci centrálních služeb → pokračovat v nastavené digitalizaci a vzdělávání z NPO.
- Obecně jsou pravidla pro VISK nastavená dobře, jen je nutné nově nastavit priority.
- Regionální automatizované systémy (RAKS) → důležité téma.
- Nechceme z VISK hradit režijní náklady.

Shrnutí dotazníkového šetření (viz prezentace):

Obecné změny:

- VISK 1 → strategické projekty celostátního významu.
- Povolit mzdy jako formu spoluúčasti a pokud to bude chtěné i v rámci dotace
- Podmínka pro přidělení dotace → na webu knihovny musí být odkazy na centrální služby.

VISK 1

- Program pro strategické projekty celostátního významu → zde by bylo dobré mít víceleté financování.
- Povolit mzdy nejen ze spoluúčasti, ale také z dotace.
- Projekty na PR centrálních služeb.

VISK 2

- Mimoškolní vzdělávání knihovníků.
- Jakékoliv vzdělávání a jiné dovednosti knihovníků určené k výkonu povolání.
- Navázání na NPO.
- VISK 2b zařadit do VISK 3.

VISK 3

- Nejširší dopad s ohledem na počet knihoven.
- Je těžké najít shodu na řezech/prioritách.
- Program by měl být pro malé a středně velké knihovny.
- Podporu zdravotně postižených možná přesunout do K21, ale musíme promyslet z hlediska investičních nákladů (které nelze v K21 hradit).
- Nástroj pro zapojení knihoven do RAKS → dostat maximální počet knihoven do RAKS → následně se mohou jednodušeji zapojit do Knihovny.cz.

VISK 4

- Ponechat ve stávající podobě.

VISK 5 a VISK 9

- Část VISK 9 zrušit a část přesunout do VISK 5.

VISK 6

- Dobře nastaveno.
- Přepracovat technické podmínky.

VISK 7

- Ponechat ve stávající podobě.

VISK 8

- Zrušit.
- 8a přesunout do příspěvku na provoz SPO.
- 8b → přesunout jako součást VISK 1.

K21

- Všechno vzdělávání přesunout do VISK 2.
- Na rozvoj konkrétních služeb knihoven včetně PR.
- Podpora časopisu Čtenář → přesunout do VISK 1.
- Podpora čtenářské gramotnosti.

Vytvořit nový podprogram → Vzdělávání veřejnosti – podpora občanského vzdělávání → v nejširším slova smyslu → již od roku 2026? → zkušební tematické okruhy → garance kvality vzdělávání (certifikace, podpora získání certifikace).

Pracovní skupina

- Je nutné si stanovit cíle, které chceme dosáhnout – např. zapojení maxima knihoven do CPK atd. / MK by mělo deklarovat jasný cíl programu VISK.
- Pokračování NPO řeší i další resorty – chtějí v započatých aktivitách pokračovat prostřednictvím jiných dotačních programů (například MPSV)
- Financování VISK – menší projekty bývají zpracované dobře – odpad je malý – priority jsou nastavené dobře – největší problém je u VISK 3, žádostí je hodně a kvalita různá.
- Díky programům jako je VISK a regionální funkce knihoven se vývoj knihoven v ČR posunul dopředu – hodně pomáhají v rozvoji knihoven například ve srovnání s knihovnami na Slovensku.
- RAKS:
 - Více tlačit na pověřené knihovny, aby provozovaly regionální systémy (například Plzeňský kraj) / Pověřené knihovny nemohou nařídít obsluhovaným knihovnám, jaký AKS si mají koupit
 - Centralizovat AKS v jednotlivých regionech pověřených knihoven – PK musí provozovat regionální systém – obsluhované knihovny v jejím regionu se musí připojit k jejímu RAKS – takto nastavené systémy výrazně pomohou při zapojování knihoven do portálu Knihovny.cz
 - Dotační cyklus na RAKS – rozfázovat připojování knihoven do RAKS – do dotace dávat i mzdové náklady = rychlá automatizace knihovních fondů zapojených knihoven.
 - Pokud bude knihovna žádat o AKS – musí se zapojit dostávajícího RAKS své pověřené knihovny.
 - Propojit krajské knihovny s RAKS v rámci kraje – příklad dobré praxe: v Pardubickém kraji hradí z RF startovací balíčky na e-knihy pro obsluhované knihovny
- Nechceme z dotačního programu hradit běžné provozní náklady

Co dál III

Upravit co půjde nyní (podmínky, podprogramy, textace)

Začít s novými podprogramy

DPMK

Připravovat na rok 2027 podklady pro navýšení rozpočtu VISK – kolik potřebujeme, proč a co za to uděláme:

- mj. navázat na NPO – digitalizace, vzdělávání
- Kooperace paměťových institucí (společný dotační program s jinými odbory)
- Zpracovat podrobnou zprávu o plnění cílů Koncepce rozvoje knihoven – další podklad pro jednání o navýšení rozpočtu

Komentář:

- Rozpočet na VISK cca 40 mil Kč → z částky se odečítají příspěvky pro SPO; za poslední roky cca 30 % inflace → reálně máme mnohem méně peněz.
- Po nastavení nových podmínek vyhodnotit, zda se podařilo vše správně nastavit a případně upravit.
- Cíl je získat do budoucnosti více finančních prostředků na VISK a K21.

Obecná diskuse k VISK a K21

- T. Řehák: Obecní pastvina → z dotačních programů se má platit jen to, co nemůže platit někdo jiný, Důležitý je obecní zájem, který není možné hradit z vlastních prostředků. Podíl 70 %/30 % → lze diskutovat o snížení podílu dotace. Mzdy hradit z dotace všude tam, kde to dává smysl. Minimální hranice dotace by měla být výše než 20 000 Kč → administrativní zátěž je tak vysoká, že to nemá smysl. Navrhuje minimální částku dotace zvýšit na 100 000 Kč. Není dobré, aby žadatelé mohli žádat jen o jeden projekt → mohou žádat o projekty, které na sebe navazují. Nařízení vlády č. 288 z roku 2002 je nutné aktualizovat → má to být pružný legislativní nástroj.
 - Kareš: Podporuje hrazení mezd z projektu. VISK 3 funguje dobře a je důležitý pro malé knihovny → drobné projekty posouvají malé knihovny dopředu.
- G. Jarkulišová: V programech VISK 3 a K21 si stát objednává službu u žadatele → je to cílená podpora celé sítě knihoven → minimální částka je k diskusi, ale 100 000 Kč je moc velká částka → malé obce to vyřadí z možnosti dotaci využít → u malých projektů je vidět dopad na knihovny okamžitě. Měli bychom se zabývat dodržováním standardu VKIS pro žadatele → potřebujeme mít program na podporu malých knihoven → dotační programy v rámci krajů nemohou nahrazovat VISK 3.
- L. Hanzlíková: Souhlasí s omezením žadatelů na jeden projekt. Žádosti do K 21 a VISK 3 by bylo dobré maximálně zjednodušit → důležité je zhodnocení projektu s ohledem na koncepci rozvoje knihoven (kterému pilíři odpovídá). U VISK 2 umožnit žádat například o vložné na konferenci Knihovny současnosti.
- D. Petrádová: Souhlasí s hrazením mezd z projektu. Minimální hranice 100 000 Kč na žádost je moc velká. Jeden projekt pro jednoho žadatele je málo. Jak by probíhala obhajoba pro žadatele projektu? → Odpověď: M. Fojtík: musí být nastavená stejná pravidla pro všechny žadatele, pro posuzování kvality projektů, by to bylo přínosné.
- T. Foltýn: Souhlasí s jedním projektem na jednoho žadatele. Eliminují se tak protichůdné projekty. Minimální částka 20 000 Kč na projekt je výsledkem diskuse v pracovní skupině. Obhajobu navrhuje u projektů s celoplošným dopadem, je to úzká skupina projektů zpravidla z VISK 1. Podpora centrálních služeb → potřebujeme mechanismus → ten, kdo dostane dotaci, musí na svůj web umístit odkazy na centrální služby. Pro mzdy hrazené z dotace by měl být určen limit, jinak nebudou peníze na samotný projekt. Souhlasí, aby mzdy bylo možné uvádět ve spoluúčasti.
- R. Giebisch: Podporuje obhajobu projektů → komise tak rychle zjistí smysluplnost projektu.
- R. Kodetová: Je důležité vzdělávat pracovníky knihoven → měkké kompetence, lektorské dovednosti → mzdy by mělo být možné využít i na samotnou přípravu realizace projektu.
- L. Nivnická: Podporuje mzdy jako formu spoluúčasti. Proč by nemohly být v programech VISK 3 a K21?
- T. Řehák: Máme shodu na tom, že mzdy by mělo být možné uvádět do spoluúčasti ve všech podprogramech. Vykazování mezd je cesta, jak ukázat reálné náklady na projekt. Navrhuje dávat do spoluúčasti také paušál režijních nákladů.

- Š. Kašpárková: Souhlasí, aby mzdy byly ve spoluúčasti. Pravidla pro K21 byla v posledních letech aktualizovaná. Nezvyšovat hranici min. částky žádosti na jeden projekt nad 20 000 Kč.
- M. Lhoták: Neslučovat více projektů do jednoho. Souhlasí s vytvořením zjednodušené žádosti hlavně pro VISK 3 → formulář s jasnými podmínkami → při splnění by následovalo automatické přidělení dotace.
- T. Foltýn: Jak nastavit podmínky pro mzdy čerpané z dotace? Nadefinovat technický limit?
- D. Petrádová: U přeshraničních projektů je přesně nastaveno, kolik % z celkové přidělené dotace mohou tvořit mzdové náklady.
- V. Richter: U VISK 3 nedovolit možnost hrazení mezd → projekty budou nečitelné.
- R. Kodetová: Podmínkou pro přidělení dotace by měla být evaluace → jak byla přidělená dotace smysluplně využita → kontrola vynaložených finančních prostředků.
- M. Fojtík: Máme pravidla dle nařízení vlády + bodové hodnocení → díky tomu je možné některé projekty vyřadit → nutná je odbornost komise → dokáže vyhodnotit užitečnost projektu. Řada projektů VISK 3 je identická (e-knihy, e-audioknihy).
- J. Kaňka: Pokud je to tak, že v současnosti alokovaná částka na dotační titul je dostačující a my budeme chtít její navýšení, jak vysvětlíme, že se peníze nevyčerpaly?
- P. Mazáčová: Víme, proč vychází, že celková alokace na VISK je dostačující? Máme analýzu v minulosti podaných žádostí? Kdo a na co žádal? Navrhuje do podmínek některých podprogramů dát udržitelnost projektu a následně ji doložit.
- M. Fojtík: Statistiku žadatelů nemáme.
- V Richter: Bude vytvořen systém pro vyhodnocení projektů?
- M. Fojtík: Cílem je podpořit méně projektů s většími částkami.
- K. Janošková: Souhlasí s vytvořením jednoduché žádosti pro malé knihovny ve VISK 3 a K21 → jednoduchý formulář → pro knihovny do určitého počtu obyvatel.
- T. Foltýn: Výsledky kontroly NKÚ → málo prováděné kontroly udržitelnosti projektů → při vyhodnocování chybí společenský dopad. S novou úpravou podmínek se otevírá velký potenciál pro nové podprogramy → nové možnosti → nutné navýšení finančních prostředků na podprogramy.
- M. Fojtík: Má každý podprogram jasně definovaný cíl?

Diskuse k jednotlivým podprogramům:

PODPROGRAM Č. 1

Koordinační centrum programu a implementace Koncepce rozvoje knihoven v České republice

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 1:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je podprogram VISK 1 – Koordinační centrum programu a implementace Koncepce rozvoje knihoven v ČR zaměřen především na tyto činnosti:
- **koordinace aktivit v rámci jednotlivých podprogramů VISK, včetně aktualizace jejich obsahového zaměření a cílů,**
- **realizace projektů s celostátním dopadem, vedoucích k naplnění Koncepce rozvoje knihoven.**
- V rámci podprogramu VISK 1 je podporována činnost Koordinačního centra programu VISK v Národní knihovně ČR a další komplexní projekty celonárodního dosahu, typově nezařaditelné do ostatních podprogramů VISK.

Prioritní program – všechny projekty s celostátním dopadem

- **Mzdy z dotace**
- **Přesunout sem všechny celostátní projekty: tj. i celostátní konference, celostátní odborná periodika (Čtenář), propagace celostátních služeb (marketing)**
- **„Víceleté“ projekty – promyslet koncept a dopady**

Diskuse:

- M. Fojtík: Potřebujeme mít prioritní program pro celostátní projekty.
- M. Lhoták: Potřebovali bychom strukturu pro víceleté programy, máme nějakou vizi? Potřebujeme zkrátit schvalovací proces → je málo času na realizaci → mohl by být dotační titul vyhlášen dříve?
- V. Richter: Ve VISK 1 nikdy nebude velké množství projektů, mohly by být od komise schválené dříve.
- T. Řehák: Komise si bude vědoma, že zavazuje státní rozpočet na několik let → 1. kolo = budou se posuzovat jen pokračující projekty → 2. kolo = schvalování nových jednoletých nebo víceletých projektů.
- T. Foltýn: U víceletých projektů musí být po každém roce prováděno průběžné hodnocení.
- M. Lhoták: Příklad: mám víceletý projekt, na začátku žádám o 5 mil. Kč → každý rok žádám o část, co když v dalším roce peníze nebudou?
- T. Řehák: Pokud někdo dostane peníze na víceletý projekt → mají mít tyto projekty absolutní přednost.
- L. Hanzlíková: Může se vysoutěžit nadlimitní projekt → každý rok se žádá ve VISK na dotaci pro daný rok.
- T. Foltýn: Víceleté projekty → max. 3 roky → víceleté neznámá nekonečné. U VISK 1 = osobní obhajoba → výrazná pomoc komisi. Do VISK 1 zavést oblast marketingu → propagace centrálních služeb → do teď nebyla systémová propagace.
- T. Řehák: Souhlasí s propagací centrálních služeb.
- L. Hanzlíková: Knihovníci nevědí, jak centrální služby uchopit → musíme vědět, jaké jsou cílové skupiny pro marketing → bude diskutováno na Priorita 6.
- T. Foltýn: Neměl by být na PR samostatný podprogram?

- M. Fojtík: Zatím jsme se dohodli, že ne.
- T. Řehák: PR by nemělo být zvlášť → mělo by být součástí každého programu.

Závěr:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše, co je v návrhu uvedeno zelenou barvou.

PODPROGRAM Č. 2 MIMOŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ KNIHOVNÍKŮ

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 2:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je podprogram VISK 2 - Mimoškolní vzdělávání knihovníků zaměřen především na dosažení a trvalý rozvoj informační gramotnosti knihovníků jako poskytovatelů veřejných informačních služeb a asistované pomoci uživatelům ve veřejných knihovnách při práci s informačními a komunikačními technologiemi (dále ICT), a dále na podporu systematického celoživotního a rekvalifikačního vzdělávání knihovníků podle Národní soustavy kvalifikací (dále NSK).
- **I. Mimoškolní vzdělávání knihovníků**
- **II. Aktualizace software a hardware vzdělávacích center/ počítačových učeben zřízených v programu VISK**
- Přesunout všechno vzdělávání pracovníků knihoven napříč všemi podprogramy
- Priority se mohou měnit průběžně podle aktuálních požadavků
- Přepracovat pravidla na úhradu lektorů – nutnost rozvolnit
- Pokračování kurzů NPO
- Součástí i další typy nákladů, např. pořízení videozáznamů – náklady, které dávají v projektu smysl
- 2/II - Obnova hardware krajských vzdělávacích center – přesun do VISK3

Rozvolnit pravidla

Podprogram pro vzdělávání všech kompetencí pracovníků knihoven.

Zamyslet se nad standardy pro mzdy pro lektory.

Zamyslet se nad návazností na NPO.

Diskuse:

- R. Kodetová: Součástí každého projektu by měly být výstupy (metodiky, metodické listy, postupy), které by byly dlouhodobě využitelné. Mzdy vykazovat ve spoluúčasti → max. 30 % z celkové spoluúčasti.
- T. Řehák: Proč nejsou mzdy z dotace? → je to náklad jako každý jiný → právní předpisy dovolují hradit mzdy z dotace.
- V. Richter: Krajská knihovna má ve statutu, že má vzdělávat.
- G. Jarkulišová: Jiné grantové programy MK ČR už nyní umožňují hradit mzdu člověka, který projekt technicky zajišťuje.
- T. Kubiček: Ano, krajské knihovny mají ve statutu vzdělávat, ale na konkrétní projekty jsou najímáni lidé, kteří po skončení projektu odchází → potřebujeme zaměstnávat externisty → odpracují práci na projektu a následně odcházejí.
- L. Hanzlíková: Na NPO jsme alokovali několik lidí → mohly by se alokovat mzdy na tyto lidi v rámci projektu → po skončení projektu odchází lidé s projektem spojení.

- V. Richter: Projektové peníze by neměly umožňovat běžné náklady.
- D. Petrýdesová: Pokud by bylo možné mzdy hradit z projektu, do jaké výše? odpověď: M. Fojtík: To musí určit komise → D. Petrýdesová: To je pro komisi velmi těžký úkol → měla by na to být metodika.
- Tam, kde je možné nárokovat mzdu, tam by měly být přesné tabulky/pravidla.
- T. Řehák: VISK je jediný program, kde nelze hradit mzdy.
- R. Kodetová: Když uzavírám DPP, vím, jakou má tento člověk kvalifikaci, stejně jako člověk, který je v knihovně v pracovním poměru → musím obhájit, že tento člověk má pro projekt kvalifikaci → pokud ano, neměl, by být problém mzdu uhradit → mluvím o lektorech.
- Budeme moci platit člověka, který bude projekt administrovat? → (M. Fojtík) o tom se zatím neuvažovalo, ale je to relevantní náklad u každého většího projektu
- L. Hanzlíková: Koordinace je ale velmi důležitá → potřebujeme člověka na administraci projektu.
- R. Kodetová: Administrace by měla být placená paušálem.
- T. Kubiček: Externí lektori → můžeme dát třeba 80 %. → (M. Fojtík) pravomoc by měla být na straně komise.
- V. Richter: Projekty krajských knihoven by měly mít prioritu → krajské vzdělávací centrum → centra podporujeme → ostatní projekty až potom.
- D. Petrýdesová: Potřebujeme navýšení částek pro lektory → nyní jsou velmi nízké.
- M. Fojtík: Vložné obecně = zdroj financování projektu.
- Protože není možné zrychlit termíny → vzdělávání bude realizováno třeba až od září.
- T. Foltýn: ze všech kurzů by měla být povinnost pořídit videozáznam pro další potřebu → P. Mazáčová: na toto bych byla opatrná → tím se přihlásíme k tomu, že všechny projekty musí být smysluplné (přednášky, semináře) → něco se nahrávat nedá.
- R. Kodetová: Lektor musí dát s nahráváním souhlas → výrazně se akce prodrazí.
- M. Fojtík: Tvorba materiálů by měla být součástí projektu? → Ano, souhlas přítomných.
- R. Giebisch: Národní knihovna potřebuje obnovu techniky v PC učebně.
- M. Fojtík: NK by měla mít v rozpočtu alokaci na vzdělávací programy.

Závěry:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou + Nový název podprogramu: Celoživotní vzdělávání pracovníků knihoven. Do tohoto podprogramu se bude přesouvat vzdělávání knihovníků z K21. Bude umožněno hradit mzdy z dotace.

PODPROGRAM Č. 3 - I

INFORMAČNÍ CENTRA VEŘEJNÝCH KNIHOVEN

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 3:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021–2027 je cílem postupně transformovat stávající veřejné knihovny orientované dosud převážně na využívání klasických tištěných dokumentů na knihovny a informační centra multimediálního charakteru, která budou plnit především na tyto funkce:
- Zpřístupnění informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
- Poskytování informačních služeb pro oblast celoživotního vzdělávání občanů
- Poskytování informačních služeb podporujících právní vědomí občanů, oblast ekonomiky, obchodu a zaměstnanosti
- Poskytování regionálních informačních služeb občanům v oblasti cestovního ruchu
- Poskytování informačních služeb a informačních možností tělesně postiženým občanům

- **PODPORA PROJEKTŮ CELOSTÁTNÍHO VÝZNAMU, ZLEPŠENÍ VZÁJEMNÉ KOOPERACE KNIHOVEN** v oblasti získávání, zpracování a sdílení informačních zdrojů
- **PODPORA NÁKUPU AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU**
- **PODPORA ZAHÁJENÍ VÝPŮJČEK E-KNÍH V ČESKÉM JAZYCE**
- **PODPORA ZAHÁJENÍ VÝPŮJČEK E-AUDIOKNÍH V ČESKÉM JAZYCE**
- **PODPORA VYBUDOVÁNÍ A OBNOVY TECHNOLOGICKÉHO VYBAVENÍ KNIHOVEN**
- **PODPORA NÁKUPU SPECIÁLNÍHO VYBAVENÍ INTERAKTIVNÍCH UČEBEN A DÍLEN V KNIHOVNÁCH**
- **PODPORA NÁKUPU NADSTANDARDNÍHO A INOVATIVNÍHO TECHNOLOGICKÉHO VYBAVENÍ KNIHOVEN**
- **PODPORA VŠEOBECNÉ DOSTUPNOSTI KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB PRO OBCANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (když přesuneme do K21, tak co investice?)**

PODPROGRAM Č. 3 - II

INFORMAČNÍ CENTRA VEŘEJNÝCH KNIHOVEN

Přesun 2/II do VISK 3;

PODPORA PROJEKTŮ CELOSTÁTNÍHO VÝZNAMU, ZLEPŠENÍ VZÁJEMNÉ KOOPERACE KNIHOVEN v oblasti získávání, zpracování a sdílení informačních zdrojů

- Přesun do VISK1

- Smysl podpory e-knih a audioknih? (nákup fondu?, problematické nastavení, administrativně náročné)
- Reálně již stejně již systém pracuje dvojrychlostně, takže bychom se neměli bát směřovat podporu tam, kde má největší dopad

Na rok 2026 nechat v podobných parametrech jak doposud, ale pracovat na změnách od roku 2027, např.:

- 2/II -možnost vypisovat v cyklech – změnit okruh příjemců z krajských knihoven na všechny knihovny v obcích nad 20 tis. obyvatel.
- **PODPORA VŠEOBECNÉ DOSTUPNOSTI KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB PRO OBCANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM - přesun do K21 (ale když přesuneme do K21, tak co investice?)**
- Ostatní okruhy VISK3 pouze pro knihovny v obcích do 20 tis. obyvatel
- Maximální podpora zapojení a provozu RAKS a Knihovny.cz
- Drobné vybavení do menších knihoven zůstane, ale podmíněno

Diskuse:

- M. Fojtík: Nákup hardware podmínit zapojením do RAKS. Knihovny, které budou v projektu podpořeny, budou muset splnit podmínky:
 - na web umístit odkaz na centrální služby,
 - plnění standardu VKIS.propojení knihoven do sítě → zapojení do CPK jako cíl?
- P. Žabička: Ano, zapojení knihoven do RAKS.
- M. Fojtík: Do pravidel zpracovat podmínku → budou podpořeny projekty na AKS, které se zapojí do RAKS. Pokud bude žadatel chtít mít samostatný systém → nebude

dotace poskytnuta nebo bude zvýšena spoluúčast. Toto se nestane v následujícím roce, ale jde o směřování do budoucna.

- V. Richter: V krajské koncepci RF → zde by měla být kompatibilita s dotační politikou MK ČR.
- M. Fojtík: Zapojení do RAKS → významné plus pro schválení žádosti.
- Specializované knihovny (muzeí, galerií) by mohly mít povinnost podpory centrálních služeb.
- V. Richter: data z průzkumu AKS viz **prezentace**
 - Některé pověřené knihovny neprovozují RAKS → to je pro obsluhované knihovny v jejich regionu velká komplikace, pokud chceme, aby se zapojovaly RAKS,
 - bylo by dobré, aby krajské knihovny vyjednávaly s pověřenými knihovnami, aby provozovaly RAKS,
 - DNNT (viz **prezentace**) → je zapojeno málo knihoven.
- J. Kaňka: Kde není AKS → není elektronický katalog, není databáze uživatelů, není výpůjční protokol → není možné nabízet digitální služby.
- T. Řehák: Pilot v kiosku → malé obce by mohly mít bezobslužné knihovny.
- T. Foltýn: Chceme, aby byly automatizované všechny knihovny → to by měl být náš cíl → pokud chce knihovna čerpat dotace, musí mít AKS.
- D. Petrášová: Když chtějí mít v malé obci knihovnu, musí být automatizovaná? → odpověď: ano.
- V. Richter: Potřebujeme mít ucelený koncept.
- T. Foltýn: Má Knihovnický institut nějakou metodiku?
- **Úkol pro KI → připravit koncept metodiky, jak to má s RAKS vypadat → malá pracovní skupina v rámci ÚKR.**
- R. Kodetová: Potřebujeme více metodiků na zapojování knihoven do RAKS → katalogizace knihovních fondů zapojovaných knihoven.
- G. Jarkulišová: Podmínka pro žadatele → musí plnit následující:
 - Plnění standardu,
 - zapojení do RAKS,
 - odkaz na centrální služby.
- P. Žabička: Ve spolupráci s kraji se dohodnout, které knihovny by bylo dobré zapojit do CPK.
- J. Kaňka: Pro malé knihovny, které žádají o RAKS → vytvořit formulář pro vyplnění žádosti → jednotný formulář = výrazné zjednodušení pro žadatele i pro komisi.
- T. Řehák: Nákup hardware by neměl být podpořen více než 50 % dotace.
- J. Kaňka: Starostové mají finance → mohou si PC kupovat ze svých zdrojů.
- **M. Fojtík: chceme prioritní podporu pro zapojování knihoven do RAKS.**
- **E-knihy a e-audioknihy**
- G. Jarkulišová: Je nutné připomenout, že to není jen o nákupu startovacích balíčků, ale také o nákupu modulu AKS pro půjčování e-knih a e-audioknih.
- V. Richter: E-knihy nabízí jen 6 % knihoven → e-výpůjčky tvoří jen 2 % ze všech výpůjček.

- T. Řehák: Měla by to být standardní součást služeb každé knihovny.
 - Kareš: Mělo by to zůstat v prioritách → znásobí se uživatelé e-slужeb → e-knihy se stávají standardní službou.
- M. Fojtík: Volají mi starostové s informací → nyní necháme službu zdarma, protože je to z dotace → následně ji ale zpoplatníme.
- R. Kodetová: Startovací balíčky platíme obsluhovaným knihovnám z regionálních funkcí.
- G. Jarkulišová: Nechat podporu ve VISK
- **M. Fojtík: necháme ve VISK → když vyprší startovací balíček, kolik knihoven obnoví službu na své náklady? → jsme to schopni zjistit? → MK zpracuje statistiku využitelnosti a udržitelnosti e-knih.**
- M. Fojtík: v žádosti by měla knihovna vysvětlit dopad na rozvoj služeb vzhledem podávané žádosti včetně výpůjčních a návratových boxů.
- V. Richter: pokud spojíme dohromady všechny nákup „železa“, tak už to zpětně nevyhodnotíme.

Závěr:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou + žadatel musí plnit podmínky:

- **Plnění standardu**
- **Zapojení do RAKS**
- **Odkaz na centrální služby**

Úkol pro KI → připravit koncept metodiky, jak to má s RAKS vypadat → malá pracovní skupina v rámci ÚKR.

Úkol pro kolegyni D. Petrýdesovou → svolat k tématu podmínek pro žadatele malou pracovní skupinu.

MK zpracuje statistiku využitelnosti a udržitelnosti e-knih.

Možnost hrazení mezd by měla být u všech podprogramů. Podpora e-knih a e-audioknih zůstane. Nákup hardware zůstane, ale musí být splněna podmínky viz výše.

PODPROGRAM C. 4

Národní program ochrany knihovních fondů

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 4:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je podprogram VISK 4 - Národní program ochrany knihovních fondů zaměřen na ochranu, dlouhodobé uchování a zpřístupnění vzácných dokumentů knihoven a dalších sbírek, tvořících součást národního kulturního dědictví. Jeho základním cílem je, aby dokumenty byly uchovány v dobrém fyzickém stavu pro budoucí generace.
- Podporované aktivity:
- **Ochrana knihovních dokumentů před nepříznivými vlivy prostředí s důrazem na konzervační a restaurátorské zákroky pro zlepšení jejich fyzického stavu**
- **Zhotovení ochranných obalů z lepenky archivních kvalit**
- **Odkyselování svazků postižených degradací kyselého papíru**
- **Monitoring a úprava klimatických parametrů, prevence škod při živelních pohromách**

• OK!

Nastavení je v pořádku → nově definováno.

Po VISK 3 je zde nejvíce žádostí.

Závěr:

Nastavení podprogramu není třeba měnit.

PODPROGRAM Č. 5

RETROKON - Národní program retrospektivní konverze katalogů v ČR

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 5:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 5 zpřístupnění katalogů a tím i všech typů fondů významných českých knihoven prostřednictvím internetu. Realizace podprogramu umožňuje široké otevření katalogů i fondů jednotlivých knihoven nejen pro místní, ale i pro vzdálené uživatele. Možnost online objednávání dokumentů i z fondů vzdálených knihoven a zkvalitnění meziknihovni výpůjční služby přispívá ke zrovnoprávnění uživatelů bez ohledu na jejich sídlo a k rovnému přístupu k informacím bez ohledu na místo fyzického uložení. Cílem je rovněž vytvoření velkého množství kvalitních standardizovaných bibliografických záznamů (pokud to způsob zpracování záznamů umožní, tak včetně věcného popisu), které budou k dispozici ostatním knihovnám pro sdílení/přebírání, čímž dojde k významnému urychlení katalogizace. Prioritou je také podpora retrospektivní katalogizace zvukových dokumentů s ohledem na neuspokojivou situaci v této oblasti, neboť katalogizace celých významných sbírek dosud často nebyla započata. Zvukové fondy jsou podobně jako tištěné dokumenty ohroženy fyzickou degradací, která vede ke ztrátě obsahu nahrávek. Zpracování relevantních a sdílených informací o zvukových dokumentech je nezbytným krokem k přípravě jejich následné záchranné digitalizace, podporované v rámci podprogramu VISK 7.

Program zrušit / částečně sloučit s VISK9 - jde o jiný aspekt té samé katalogizační práce.

Nechat ještě pro rok 2026 + deklarovat, že do dalších let se bude visk 5 rušit nebo výrazně upravovat?

**Potenciálně unikátní fondy – dávat prioritu na některé typy fondů. Jaké typy fondů? Kdo to určí.
(nahradí umělá intelligence)**

Diskuse:

- T. Foltýn: Na retrospektivním zpracovávání knihovního fondu máme práci na několik desítek let → mělo by to být předmětem základních služeb knihovny.
- Vymyslet, jak zpracování nahradit novými moderními technologiemi.
- T. Řehák: Stálo by ta to zachovat databáze konvertovaných záznamů a vycvičit na nich AI nástroj.
- M. Vecková: Nás to zrušení postihne.
- P. Žabička: AI nástroj → čekáme na rozhodnutí → příští rok by měl být nástroj otestován → zpočátku bude nutná lidská kontrola.

Závěr:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou, tzn. sloučit pro r. 2026. Část VISK 9 zrušit, část sloučit do VISK 5.

PODPROGRAM Č. 9

Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 9:

- V souladu s Koncepcí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 9 zejména:
- zajištění pohotového a efektivního vyhledávání informací o dostupnosti knihovních fondů v knihovnách a informačních institucích na území ČR
- zefektivnění, zrychlení a zkvalitnění meziknihovních výpůjčních služeb a služeb dodávání dokumentů v knihovnách ČR
- racionalizace zpracování knihovních fondů v knihovnách ČR poskytováním služeb sdílené katalogizace
- redukce objemu katalogizačních prací v knihovnách ČR
- kooperativní vytváření početně bohatého a kvalitativně spolehlivého souboru národních autorit jako nástroje pro on-line sdílenou katalogizaci v knihovnách ČR
- kooperativní tvorba české článkové bibliografie (ANL) do doby, než bude možné plné využití výstupů digitalizačních projektů, vytvoření rozsáhlého souboru bibliografických záznamů článků z českých periodik a sborníků do projektu ANL

- využití Souborného katalogu ČR jako hlavního integračního nástroje v rámci Národní digitální knihovny
- sdílení dat knihoven v systémech otevřených dat a jejich systematické propojování v digitálním prostředí

Obsahově se podprogram VISK 9 člení na dvě části:

- **I. Kooperativní zpracování analytických záznamů**
- **II. Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit**

Sloučit s VISK 5

ANL dále nepodporovat již nyní od 2026

Diskuse:

- J. Kaňka: ANL nástroje ještě nejsou v takovém stavu, abychom je mohly ukončit → nechat ještě v roce 2026 → v tuto chvíli je ANL pokrývá mezeru v článkové bibliografii → zatím není AI nástroj, který by toto nahradil.
- V podprogramu bylo národních autorit bylo letos 9 projektů.
- Krajské knihovny chtějí v projektu ANL nadále pokračovat → záznamy jsou včetně fulltextu → KK mají mezi sebou rozebrané tituly periodik.

Závěr:

Sloučíme VISK 5 a VISK 9 → textové sloučení → pod záštitou NKP vznikne pracovní skupina, která sloučení připraví.

PODPROGRAM Č. 6

Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů MEMORIAE MUNDI SERIES BOHEMICA

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 5:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 5 zpřístupnění katalogů a tím i všech typů fondů významných českých knihoven prostřednictvím internetu. Realizace podprogramu umožňuje široké otevření katalogů i fondů jednotlivých knihoven nejen pro místní, ale i pro vzdálené uživatele. Možnost online objednávání dokumentů i z fondů vzdálených knihoven a z kvalitnější meziknihovní výpůjční služby přispívá ke zrovnoprávnění uživatelů bez ohledu na jejich sídlo a k rovnému přístupu k informacím bez ohledu na místo fyzického uložení. Cílem je rovněž vytvoření velkého množství kvalitních standardizovaných bibliografických záznamů (pokud to způsob zpracování záznamů umožní, tak včetně věcného popisu), které budou k dispozici ostatním knihovnám pro sdílení/přebírání, čímž dojde k významnému urychlení katalogizace.
- Prioritou je také podpora retrospektivní katalogizace zvukových dokumentů s ohledem na neuspokojivou situaci v této oblasti, neboť katalogizace celých významných sbírek dosud často nebyla započata. Zvukové fondy jsou podobně jako tištěné dokumenty ohroženy fyzickou degradací, která vede ke ztrátě obsahu nahrávek. Zpracování relevantních a sdílených informací o zvukových dokumentech je nezbytným krokem k přípravě jejich následné záchranné digitalizace, podporované v rámci podprogramu VISK 7.

OK?

Jen přepsat technické podmínky pro mladší dokumenty (garant)

Diskuse:

- T. Lhoták: Žádali jsme NKP o standard pro staré tisky.
- Koncepte digitalizace → Provázat data v Kramerius a Manuscriptorium.
- T. Foltýn: Formátový výbor NKP → standard by se mohl schválit → standardy byly rozhodnuty v r. 2001 → nyní máme přes 200 přispěvatelů do Manuscriptorium → sladit standard je obtížné → rozhodnutí je na formátovém výboru pro digitalizaci.

Závěr:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou. Na rok 2026 by se mohl schválit standard → zajistí Lenka Maixnerová.

PODPROGRAM Č. 7

Národní program digitalizace a dlouhodobé archivace dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru KRAMERIUS

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 7:

- V souladu s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem národního programu Kramerius ochrana a zpřístupnění bohemikálních dokumentů tištěných na kyselém papíru, jejichž existence je ohrožena rozpadem (kréhnutím) papírového nosiče. Špatný fyzický stav především starších novin a časopisů v současné době výrazně omezuje využívání této součásti národního kulturního bohatství, u převážné části titulů znemožňuje meziknihovní výpůjční službu, znesnadňuje zhotovování kopií pro uživatele, zkracuje jejich životnost a zhoršuje možnosti uchování takto poškozených dokumentů pro budoucnost. Mezi další cíle programu patří i podpora ochranného reformátování dalších knihovních dokumentů, které jsou významné pro zachování našeho kulturního dědictví. Jde zejména o záchranu zvukových dokumentů, jejichž dostupnost je omezena nejen degradací fyzických nosičů, na kterých jsou zaznamenány, ale i zastaráváním a nefunkčností přehrávacích zařízení.

OK!

Stavět do budoucna i na kooperaci paměťových institucí?

Podporované aktivity:

- Digitalizace ohrožených bohemikálních dokumentů
- Instalace nové verze Systému Kramerius
- Podpora instalace a implementace softwarových nástrojů pro zajištění dlouhodobé archivace digitálního obsahu včetně školení odborného personálu, vytváření a modifikace balíčků vhodných pro dlouhodobé ukládání digitálního obsahu
- Reformátování zvukových dokumentů zaznamenaných na fonografických válečkách a gramofonových deskách včetně převodu etiket a obalů do digitální podoby

Diskuse:

- Nastavení je v pořádku.
- R. Kodetová: Přimlouvám se za rychlé jednání s muzei a galeriemi → nedigitalizují → ideální by byl společný podprogram na digitalizaci → kooperativní propojení knihoven, muzeí a galerií.
- M. Lhoták: Je řada knihoven, které mají digitalizační pracoviště a digitalizují pro vlastní potřeby → chtěly by se zapojit do VISK 7 → nutilo by je to splnit pravidla. Knihovna si zpracuje projekt na digitalizaci fondu vlastními silami (na vlastních pracovištích může digitalizovat fond třetí strany s tím, že kopie jí zůstane pro vlastní potřebu) → nemusí dodržovat pravidla → je nutné si na to najmout lidi → mohlo by to být třeba 50/50 → mzdové náklady z dotace → je to pořád levnější než si to objednávat jako službu

Závěr:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou.

Podprogram č. 8/A - Informační zdroje

PODPROGRAM Č. 8/B - Informační zdroje - Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU VISK 8/B:

- V souladu s Koncepcí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 je základním cílem podprogramu VISK 8 (Linie B: Zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven) zajistit jednoduché a komplexní zpřístupnění a propagaci informačních zdrojů prostřednictvím Centrálního portálu knihoven (dále „CPK“).
-
- S ohledem na hlavní priority se Linie B člení na tyto dvě části:
- I. **Provoz a rozvoj Centrálního portálu českých knihoven (CPK)**
- II. **Zpřístupnění zdrojů největších českých knihoven, souborných katalogů a dalších institucí prostřednictvím CPK (<https://www.knihovny.cz/>)**

Diskuse:

- M. Fojtík: Budeme jednat o jiné formě financování pro NKP → pokud se nepodaří nic vyjednat, tak bude podprogram ještě letos vyhlášen, ale naposledy. Je to tak důležitý projekt, že musí pokračovat nezávisle na dotačním titulu VISK. Není nutné, aby projekt procházel hodnotící komisí. Projekt nemá být součástí žádného dotačního titulu.
- V. Richter: sledují se statistiky veřejných knihoven → měli bychom mít strukturu knihoven, které by měly zpřístupňovat databáze informačních zdrojů → k dispozici jsou čtyři zdroje → čtyři měsíce v roce si přístup platí knihovna sama → následně hradí přístup pro veřejné knihovny NKP.
- L. Maixnerová: můžeme udělat sumář a vyhodnocení využívání elektronických zdrojů.
- D. Petrádová: Mohla by to NKP dostat do rozpočtu a platit el. zdroje pro všechny knihovny?
- L. Maixnerová: Není to dotace → mělo by to jít do příspěvku NKP. Anopress a PressReader by měly být přístupné v každé větší knihovně → nutná je propagace těchto el. zdrojů směrem k veřejnosti.
- M. Fojtík: Nyní se vyjednává o navýšení příspěvků pro SPO, ale je to komplikované.
- T. Řehák: Toto je statutární činnost → není to dotační projekt.

Závěr:

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou.

VISK 8 se zruší

VISK 8a:

- Podporu projektů dát mimo VISK – příspěvek přímo do provozu NK ČR. Bude předmětem jednání.

VISK 8b:

- Součást VISK 1

ZÁKLADNÍ CÍLE PODPROGRAMU

Účelem výběrového dotačního řízení Knihovna 21. století je v souladu s Konceptí rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–20271 poskytování dotací na realizaci inovativních projektů podporující nadstandardní knihovnickou, informační a kulturně vzdělávací činnost a na podporu dostupnosti informací pro občany se zdravotním postižením, národnostních menšin a cizinců.

1. Podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců
2. Podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením
3. Kulturní, výchovná a vzdělávací činnost
4. Vzdělávání knihovníků (mimo oblasti podporované v programu VISK)

OK, upravit v souvislosti s VISK

Vzdělávání do VISK 2

Lokální marketing existujících služeb

Podpora čtenářství/čtenářské gramotnosti

Diskuse:

- M. Fojtík: populární program:

Některé projekty budou přesunuty do VISK a tím se uvolní finanční prostředky pro jiné projekty,

nově bude poměr dotace a spoluúčasti sjednocena jako pro VISK = 70 %/30 %,

je určený pro menší žadatele,

nízká finanční alokace,

vzdělávání pracovníků knihoven přesunuto do VISK 2,

podpora časopisu Čtenář přesunuta do VISK 1,

zůstane zde podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců a lidem se zdravotním postižením → důležité pro společnost,

Z tohoto programu není možné čerpat na investiční náklady → tzn. jen do 40 000 Kč.

- V. Richter: Nákup PC a lup pro nevidomé.
- R. Kodetová: Indukční smyčky jsou pro knihovny důležité.
- L. Hanzlíková: U technického vybavení je důležitá udržitelnost → i my jako velká knihovna s tím máme problém → je nutné mít člověka, který se bude o zařízení starat.
- L. Nivnická: Na nákup techniky pro tyto uživatele je nutná konzultace s odborníky → velmi rychle se tyto technologie vyvíjejí.

- R. Kodetová: Umožnit do tohoto programu zahrnout nákup pomůcek pro děti se specifickými potřebami nebo pro nadané děti.
- M. Fojtík: Principiálně je to správně → tyto potřeby jsou definovány v různých politikách → chceme je nadále podporovat.
- K. Janošková: Pracujeme nejvíce se zrakově postiženými, ale knihovny navštěvují i jiné specifické skupiny → specifické pomůcky chtějí používat i rodiče s dětmi → je nutné, aby nákup pomůcek byl spojen s konkrétními programy v knihovně.
- Š. Kašpárková: Neměl by to být jen zájem knihoven, ale především cílových skupin postižených. Nelíbí se mi, že v tomto programu žádají velké knihovny, které podporu nepotřebují.
- P. Mazáčová: Zde je problém s inovativností → nechceme hradit standardní programy.
- R. Kodetová: Většinou žádají stejné knihovny na opakující se projekty → malým knihovnám to velmi pomáhá i když se akce opakují.
- M. Fojtík: Chceme, aby zde byl benefit pro cílovou skupinu.
- L. Hanzlíková: K projektu by mělo být doporučení od organizace se kterou knihovna spolupracuje.
- M. Fojtík: Ale to je bariéra pro knihovnu → je to za málo peněz → zatím stačilo potvrzení o spolupráci ze strany knihovny.
- G. Jarkulišová: K21 prošla velkou debatou → ano, ať se vzdělávání přesune do VISK → nutná je odbornost komise → dostupnost knihovnických služeb.
- R. Kodetová: Služby pro zrakově postižené jsou silně navázány na ZTP → máme uživatele se zrakovým postižením, ale nemají ZTP → mohla by Macanova knihovna vydat doporučení, že tyto služby budou poskytovány i lidem bez ZTP?
- V. Richter: To souvisí s autorským zákonem → každý uživatel musí být ověřen, že má tento handicap.
- G. Jarkulišová: Chceme potvrzení od očního lékaře → následně je možné si půjčovat z Macanovy knihovny.
- R. Kodetová: Potvrzení ze speciálně-pedagogické poradny by mělo být dostačující pro to, aby byly poskytovány tyto služby.
- T. Řehák: Potřebujeme na toto zpracovat metodiku, která by byla pro všechny knihovny.
- V. Richter: Zjistit, jaká je praxe na V3, mají v tomto praxi.
- K. Janošková: nelíbí se nám, že se v tomto podprogramu objevují žádosti na programy pro školy v rámci školní výuky → tento program je pro volnočasové projekty.
- M. Fojtík: Pokud projekt dává smysl, posoudí ho komise tím, že ho podpoří → není to velké množství projektů → komise je dokáže dobře vyhodnotit.
- Lektorné → Je nutné rozvolnit pravidla.
- L. Hanzlíková: Potřebujeme zaplatit dobré lektory → 500 Kč na hodinu je málo → standardní částka je cca 2 500 Kč na hodinu.
- M. Fojtík: Nechceme dávat do pravidel žádnou konkrétní sumu na hodinu.
- R. Giebisch: Státní fond kultury byl posílen finančně → knihovny zde mohou žádat → proč zde knihovny nežádají? → potřebujeme tento dotační titul více propagovat mezi

knihovny. Pro znevýhodněné jsou dotační tituly na MPSV. U MŠMT lze žádat přes šablony.

- D. Petřidesová: Pro malé knihovny je to náročné podat žádost v jiných resortech.

Závěr:

M. Fojtík: chceme otevřít pro K21 pro další témata:

- **PR po existující služby konkrétních knihoven → (L. Hanzlíková): měli bychom zpracovat/připravit šablony, materiály, které by knihovny mohly pro PR použít.**
- **Podpora čtenářství → besedy se spisovateli**
- **Podpora čtenářské gramotnosti**

Bylo dohodnuto/potvrzeno vše co je v návrhu uvedeno zelenou barvou. Nově bude poměr dotace a spoluúčasti sjednocena jako pro VISK = 70 %/30 %. Bude zpracována metodika ohledně poskytování služeb uživatelům se zrakovým postižením - R. Kodetová a P. Mazáčová zajistí podkladové materiály.

Co dál II – nový podprogram „Vzdělávání veřejnost“

Již 2026?

Trial – uvidíme, jaká bude odezva

Tematické okruhy

Garance kvality vzdělávání (certifikace, podpora získání certifikace?)

Diskuse:

- R. Giebisch: Vypsat obecně → občanské vzdělávání → hodně otevřený → knihovny budou mít velký zájem → zkusit pilot už v roce 2026 → ostatečná finanční alokace např. 1 000 000 Kč.
- M. Fojtík: Ano, musíme to zkusit ať máme první výsledky → potřebujeme argumenty pro navyšování finančních prostředků na celý dotační titul → knihovnou budou kvalitní hráči na poli neformálního vzdělávání → provázat na celostátní témata (dvouletky) knihoven.
- T. Kubíček: Podklady pro nový podprogram by měl připravit KI → OP JAK → domluvit se společně s Knihovnou Jiřího Mahena, která má ze sebou velkou zkušenost → ví, co veřejnost potřebuje.

- T. Řehák: Strategie digitálního vzdělávání → program by měl mít velkou finanční alokaci (například 25 000 000 Kč) → je to velký úkol, který po nás žádá stát → mohl by to být VISK 10.
- R. Kodetová: Je to příležitost vzdělávat například zdravotní, jazykové, finanční kompetence.
- T. Kubíček: Je velmi důležité mít tento podprogram.
- L. Nivnická: Pokud se nám podaří zformulovat pravidla, bude to reálné vyhlásit už v roce 2026?
- M. Fojtík: Budeme žádat o navýšení peněz → rád bych nový podprogram od pilotoval → musíme mít nadefinovaná témata.

Závěr:

Úkol pro ÚKR: připravit pro rok 2026 pravidla pro vyhlášení nového podprogramu → L. Nivnická. P. Mazáčová. R. Giebisch

Bod 4 programu: Plnění Koncepce rozvoje knihoven ČR 2021–2027 – stanovení termínů plnění a náměty na aktualizaci (M. Fojtík)

Kontrola NKÚ → dostali jsme výtky k reportu plnění koncepce:

- Proč některé body neplníme → kdy budou splněny.
- Vyjádření „plní se průběžně“ nestačí → musí být zpracováno podrobné info.
- Vyjádření „splněno“ nestačí → musí být podrobný report plnění.
- **V dalším vyhodnocení je nutné respektovat výtky NKÚ.**

Zpráva k plnění koncepce má být také podkladem pro naši reflexi → validní i pro knihovníky.

Diskuse k tématu + úkoly a termíny

- V. Richter: Statistická data jsme schopni shromáždit nejdříve v ½ června → jsme závislí na NIPOS. Reporty za rok 2024 musí být detailní.
- M. Lhoták: Zpráva může zahrnovat i data za průběžný rok, které můžeme uvádět → (M. Fojtík) ano, to není problém.
- T. Řehák: Zpracovat vzorově jednu oblast → ostatní budou mít vzor/šablonu pro vyplnění.
- V. Richter: Pokud jde o formu → máme implementaci → tabulky ke každému bodu → do tabulky vložíme podrobné plnění či fáze plnění → tabulka je přehledná.
- Plnění indikátorů se musí zpracovat zvlášť. Zde má být popsáno proč se přesouvají některé úkoly z jedné koncepce do druhé.
- M. Lhoták: Navrhuji zpracovat online dokument:
 - 1. sloupec = tabulka z koncepce,
 - 2. sloupec = příloha, který může být libovolně dlouhá,

- 3. sloupec = související odkazy.

Závěr:

Do ½ poloviny září zpravodajové zajistí zpracování tabulky → v ½ října bude k tématu svolána schůzka → další zasedání ÚKR 20.10. 2025 v NKP 10.00 – 15.00 hod.

Bod 3 a programu: Podpora digitálního vzdělávání pracovníků knihoven a veřejnosti pro využívání elektronických služeb státu (L. Hanzlíková)

Podrobné info viz prezentace

Knihovny digital → zatím máme dobrou zpětnou vazbu na už realizované akce.

Pravidelně probíhají online setkání zájemců o toto téma, která jsou nahrávána a vystavena spolu s dalšími informacemi na webu <https://koncepce.knihovna.cz/>

Pracovní skupina → od r. 2024 → pod vedením OSF → poslední setkání bylo 22. 5. 2025

Z pracovní skupiny vzešla skupina lektorů pro semináře Digitální služby státu v knihovnách → semináře jsou pro účastníky zdarma.

Diskuse:

- Téma pro příští období → návrh: Dětské čtenářství → bude se více specifikovat na jednání v Knihovně Jiřího Mahena.
- V. Richter: máme velké projekty na podporu dětského čtenářství:
 - Knížka pro prvňáčka <https://www.skipcr.cz/projekty/uz-jsem-ctenar-knizka-pro-prvnacka>
 - Bookstart <https://www.skizkoudozivota.cz/>
 - Chystá se velká kampaň na podporu čtenářství, do které jsou zapojeny velké vydavatelské domy*

Bylo by dobré se s těmito aktivitami při přípravě nového tématu propojit. Chtějí do kampaně vložit cca 12 mil. Kč → budou připraveny metodické listy, které budou distribuovány do škol → zapojeny budou také ČT EDU, ČT ART → Albatros bude primárně cílit na nečtenáře.

- T. Kubíček: Ano, bude velká profesionálně zpracované marketingová kampaň.
-

Bod 3 b programu: Podpora využívání centrálních elektronických služeb (P. Žabička, R. Giebisch)

- Březen měsíc čtenářů → propagační kampaň „Objevuj knihovny“ <https://objevuj.knihovny.cz/> , kterou připravila MZK. Byla velmi dobře připravená včetně balíčku aktivit, které mohly knihovny využívat pro své potřeby.

- Den brněnských knihoven = propagace portálu Knihovny.cz
<https://brnenskeknihovny.cz/>
- Zapojení knihoven do projektu Týden pro digitální Česko
<https://budoucnostjedigitalni.gov.cz/>
- V rámci Týdne knihoven bychom chtěli navázat na březnovou kampaň „Objevuj knihovny“.

H. Landová: Tento model kampaně je velmi dobrý → skvěle připravený → takovéto kampaně jsou výborné i pro koncového uživatele.

Bod 5 programu: Informace o projektu CARDS (J. Štogr)

Podrobné info viz prezentace

- M. Lhoták: VISK pro specifické potřeby → máme možnost pronájmu systému přes CESNET.
- T. Řehák: Vytvořit platformu pro komunikaci mezi knihovnami, které se zabývají AI.
- M. Lhoták: Jak to máme komunikovat? → Kdo má být posluchačem? → Jak to uchopit? → Dát info do konference Knihovna?
- Vytvořit specifickou infrastrukturu na výměnu know-how → měli bychom se o to zkusit.

Závěr:

Dohodnou se společně kolegové: P. Žabička, M. Lhoták, J. Štogr.

Vybírání poplatků za půjčování e-knih a e-audioknih (V. Richter)

Podrobnosti viz prezentace

Nyní jsme v období nevyváženého poskytování služby → knihovny, které službu poskytují jsou přetíženy.

- L. Nivnická: U nás to nekontrolovatelně rostlo → finančně to pro nás bylo neúnosné → i přes vybírání poplatku počet uživatelů stále roste.
- M. Lhoták: Opravdu je to licenčně jinak → nevíme, jestli vypůjčené e-knihy jsou opravdu čtené.
- T. Řehák: Naše digitální knihovna měla v roce 2024 čtyři miliony stažení → půjčujeme zdarma → některé asi nejsou přečtené → není průzkum, jak jsou stažené knihy čtené → stejné je to u papírových knih. Otázka ohledně placení výpůjček je složitá. Pamln knihy → děláme dealera soukromému subjektu → platíme za čtenáře → podpora soukromého podnikatelského subjektu → to není dobře → musíme hledat jiné možnosti pro půjčování e-knih.

- D. Petrýdesová: Souhlasím, nastavený systém je dlouhodobě neudržitelný, donutí nás vybírat poplatky → nárůst zájemců.
- J. Kaňka: Digitální knihovna Městské knihovny v Praze má úplně jinou nabídku knih než Palmknihy, které mají mnohem větší výběr. Nastavení pravidel pro e-knihy ve smyslu jedna e-kniha pro jednoho uživatele v jeden moment (stejně jako pro papírové) je nesmysl → systém e-výpůjček ztratí smysl. Ve Zlíně se zvyšují unikátní uživatelé e-knih → je třeba začít jednat s Palmknihy o snížení ceny za výpůjčku. Máme limit 5 výpůjček jednomu uživateli na výpůjční období (jen málokdo limit naplní) → máme pravidlo: jedna výpůjčka na jeden den → za výpůjčky nevybíráme žádné poplatky.
- M. Lhoták: Domluvit jiný model pro knihovny.
- V. Richter: Máme k dispozici analýzu z evropských zemí o půjčování e-knih → V. Richter analýzu přepošle členům ÚKR.
- G. Jarkulišová: půjčujeme e-knihy od roku 2014 → je to zprostředkování textu → za 5 let máme 180 stažení za měsíc → na začátku jsme čtenáře učili, že není třeba si stahovat knihy najednou. Pro nás je to běžná součást akvizice → je to služba pro uživatele → nemá být zpoplatněno.
- V. Richter: Je třeba jít za zřizovatelem a vysvětlit novou službu a její dopad na uživatele a požádat o navýšení rozpočtu.
- K. Janošková: nám zřizovatel na tuto službu peníze nedá → máme se dle zřizovatele chovat tržně.
- J. Kaňka: Lidé tuto službu opravdu chtějí.
- T. Řehák: Počty užití narůstají → je nutné vyjednat jiný model, jinak to za pár let zlomí vaz většině knihoven.
- L. Maixnerová: Máme naplánovaný seminář pro nakladatele → můžeme to dát jako jen z témat.

Obecně není mezi členy ÚKR shoda o tom, zda vybírat či nevybírat poplatky za výpůjčky e-knih.

Hlasování:

- Kdo souhlasí, aby se za výpůjčky nevybíraly poplatky? = 14 hlasů
- Kdo nesouhlasí, aby se za výpůjčky nevybíraly poplatky? = 4 hlasy
- Zdržel se hlasování = 0

Závěr:

ÚKR se dohodla, že vydá doporučení, aby knihovny nevybíraly poplatky za půjčování e – knih a e-audioknih, ale požadujeme množstevní slevy.

Zapsala: Lucie Macháčková

7.6. 2025